

Oplegvel Informatienota

Portefeuille J. Van der Hoek
Auteur Dhr. COA Wierda
Telefoon 0235115099 E-mail: twierda@haarlem.nl
STZ/Jeugd, Onderwijs & Sport Reg.nr. 2012/408986
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 18 december 2012

Onderwerp

Regionale aanpak kindermishandeling, Rapportage september 2012

DOEL: Informeren

Bijgaande rapportage geeft een overzicht van de belangrijkste resultaten van de Regionale aanpak kindermishandeling (RAAK) over de periode van januari 2008 tot september 2012. De rapportage is opgesteld op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De rapportage is reeds besproken met het ministerie.

Het college informeert m.b.v. de informatienota en bijbehorende rapportage de commissie Samenleving over de Regionale aanpak kindermishandeling.

B&W

1. Het college neemt kennis van de rapportage “Regionale aanpak kindermishandeling, Rapportage september 2012”.
2. De betrokkenen worden geïnformeerd.
3. Het college informeert de commissie Samenleving over dit onderwerp.

Informatienota

Onderwerp: Regionale aanpak kindermishandeling, stand van zaken september 2012
Reg. Nummer: 2012/408986

1. Inleiding

Bijgaande rapportage geeft een overzicht van de belangrijkste resultaten van de Regionale aanpak kindermishandeling (RAAK) over de periode van januari 2008 tot september 2012. De rapportage is opgesteld op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De rapportage is reeds besproken met het ministerie.

2. Kernboodschap

Het college informeert m.b.v. de informatienota en bijbehorende rapportage de commissie Samenleving over de Regionale aanpak kindermishandeling.

3. Consequenties (Conclusie)

Eind 2010 is de officiële periode voor de regionale aanpak kindermishandeling (RAAK) afgerond. Sindsdien heeft centrumgemeente Haarlem deze werkzaamheden voortgezet voor de regio Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. In de rapportage wordt een overzicht gegeven van de behaalde resultaten (in en na de RAAK periode) door de gemeente Haarlem en door organisaties in de regio. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van een aantal ontwikkelingen in wetgeving die bepalend zijn voor de aanpak kindermishandeling in de komende jaren.

Uit de rapportage blijkt dat de regio Midden- en Zuid-Kennemerland belangrijke resultaten heeft behaald in de Regionale Aanpak Kindermishandeling (RAAK). Op het gebied van preventie van kindermishandeling, interventie van kindermishandeling, (regionale) samenwerking en scholing en deskundigheidsbevordering zijn grote stappen gemaakt.

4. Vervolg

Met de transitie van de jeugdzorg krijgen gemeenten de verantwoordelijkheid voor jeugdhulp, kindbescherming en jeugdreclassering. Deze verantwoordelijkheid omvat het gehele spectrum van preventie tot gedwongen hulp. Hierdoor wordt ook de verantwoordelijkheid van de gemeente in de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld vergroot. U wordt in het kader van de transitie van de jeugdzorg verder geïnformeerd.

Bijgaande rapportage wordt verstuurd naar de gemeenten in de Veiligheidsregio.

5. Bijlagen

Regionale aanpak kindermishandeling, Rapportage september 2012

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

**REGIONALE AANPAK KINDERMISHANDELING (RAAK)
MIDDEN- en ZUID-KENNEMERLAND en HAARLEMMERMEER**

Rapportage
september 2012

Gemeente Haarlem
Tijn Wierda
Beleidsmedewerker Jeugd

Inhoudsopgave

1. Inleiding	p.3
2. Behaalde resultaten	p.5
2.1 Preventie kindermishandeling en huiselijk geweld	p.5
2.2 Interventie bij kindermishandeling en huiselijk geweld	p.6
2.3 Regionale en multidisciplinaire samenwerking	p.8
2.4 Scholing/Deskundigheidsbevordering	p.9
3. In Uitvoering/Ontwikkeling	p.13
4. Conclusie	p.15

1. INLEIDING

Eind 2010 is de officiële periode voor de regionale aanpak kindermishandeling (RAAK) afgerond. Sindsdien heeft centrumgemeente Haarlem deze werkzaamheden voortgezet voor de regio Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. In deze rapportage wordt een overzicht gegeven van de behaalde resultaten (in en na de RAAK periode) door de gemeente Haarlem en door organisaties in de regio. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van een aantal ontwikkelingen in wetgeving die bepalend zijn voor de aanpak kindermishandeling in de komende jaren.

De werkzaamheden voor de aanpak kindermishandeling richten zich op een aantal gebieden, te weten: preventie van kindermishandeling, signalering en meldcode kindermishandeling, interventie bij kindermishandeling, scholing en deskundigheidsbevordering, en regionale en multidisciplinaire samenwerking. Achtereenvolgens zullen de resultaten op deze gebieden uiteengezet worden.

In de regionale aanpak kindermishandeling wordt nauw samengewerkt met de regionale aanpak van Huiselijk geweld. Per 2013 worden beide aanpakken geïntegreerd en belegd bij de beleidsadviseur Huiselijk geweld en kindermishandeling bij de afdeling Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport laat een concept ontwikkelen dat (centrum)gemeenten kunnen gaan gebruiken voor een regiovisie voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Aan de hand van dit concept zal gekeken worden hoe de aanpak kindermishandeling en de aanpak huiselijk geweld in deze regiovisie geïntegreerd kunnen worden.

2. BEHAALDE RESULTATEN

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste resultaten die behaald zijn in de regionale aanpak kindermishandeling (RAAK) op het gebied van preventie, interventie, samenwerking en scholing/deskundigheidsbevordering. Ook worden enkele resultaten uit de aanpak huiselijk geweld beschreven, welke betrekking hebben op de aanpak kindermishandeling.

2.1 Preventie kindermishandeling en huiselijk geweld

Gezien de ernst van kindermishandeling en de ernst van de gevolgen voor de ontwikkeling en voor het functioneren in latere levensfasen is het van groot belang dat kindermishandeling zoveel mogelijk voorkomen wordt. Hieronder worden een aantal acties op het gebied van preventie van kindermishandeling beschreven.

Voorlichting

Door middel van voorlichting worden ouders van risicogezinnen bewust gemaakt van het verbod op het gebruik van geweld in de opvoeding. De Jeugdgezondheidszorg (Jeugdgezondheidszorg Kennemerland 0-4 jaar en GGD Kennemerland 4-19 jaar) en MEE geven voorlichting over het verbod op geweld en over geweldloos opvoeden. De Jeugdgezondheidszorg Kennemerland (JGZ 0-4) geeft voorlichting over vrouwelijke genitale verminking (besnijdenis) aan ouders waarvan het kind risico loopt. De JGZ 0-4 biedt via de "Wijzer Samenwerken" ondersteuning en advies bij zorgsituaties over kinderen bij organisaties in de regio (o.a. kinderopvang en peuterspeelzalen).

Publiekscampagne

In de regio worden een aantal keer per jaar campagnes gevoerd via posters inabri's over huiselijk geweld en kindermishandeling (www.meldhuiselijkgeweld.nu). Zo worden burgers met regelmaat gewezen op het verbod op huiselijk geweld en kindermishandeling en worden burgers op de hoogte gesteld van het Steunpunt Huiselijk geweld (SHG) en het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) (met verwijzing naar website en telefoonnummer).

Opvoedingsondersteuning

Met behulp van opvoedingsondersteuning kunnen alle ouders, maar ook ouders in risicogezinnen betere handvatten geboden worden in de opvoeding en in moeilijke opvoedingssituaties zodat het gebruik van geweld in de opvoeding zoveel mogelijk voorkomen kan worden.

Het Triple P programma, een methodiek voor opvoedingsondersteuning, is ingevoerd bij de organisaties die deelnemen aan de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's).

Humanitas biedt opvoedingsondersteuning met het programma Home-start.

De JGZ 0-4 biedt het programma Stevig Ouderschap aan risicogezinnen en Video Hometraining.

In een aantal van de 10 CJG's in de regio worden pedagogische gesprekken aangeboden aan ouders in de vorm van bezoeken en telefonische gesprekken. De overige CJG's verwijzen hiernaar.

Het Kinder en Jeugd Trauma Centrum (KJTC) biedt onder andere het programma Veilig opgroeien (o.a. weerbaarheidstraining).

Verloskundigen screenen op risicofactoren voor huiselijk geweld en kindermishandeling en bieden via InGeest het programma "Mama Kits" aan en "Stevig Ouderschap Prenataal" via JGZ 0-4.

Verwijsindex

Via de Verwijsindex worden zorgen gedeeld onder direct betrokken hulpverleners en beroepskrachten en wordt beter samengewerkt volgens de afspraken van zorgcoördinatie. Bij de Verwijsindex zijn inmiddels 40 organisaties aangesloten, waaronder Bureau

Jeugdzorg, reclassering, verslavingszorg, geestelijke gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, MEE, primair en voortgezet onderwijs, jeugdwelzijn, leerplicht/RMC, verloskundigenpraktijken en kinderopvang.

Digitaal Dossier

In het Digitaal Dossier verzamelt de Jeugdgezondheidszorg de gegevens over gezondheid en ontwikkeling van kinderen en jongeren en de betrokken hulpverleningsinstanties. De Jeugdgezondheidszorg Kennemerland (0-4) en de GGD Kennemerland (4-19) hebben het Digitaal Dossier ingevoerd.

2.2 Interventie bij kindermishandeling en huiselijk geweld

Om de ernst van kindermishandeling zoveel mogelijk te beperken en te zorgen dat de gevolgen van kindermishandeling zoveel mogelijk worden geminimaliseerd is het van groot belang dat kindermishandeling tijdig wordt gesignaleerd, dat vroegtijdig wordt ingegrepen en de juiste behandeling wordt geboden. Hieronder worden de ondernomen acties beschreven op dit gebied.

Centra voor Jeugd en Gezin

Er is een document opgesteld "CJG, Kindermishandeling en Huiselijk geweld" dat gebruikt wordt bij het opzetten van nieuwe CJG's in de regio om te zorgen dat de CJG's voldoen aan de aanbevelingen voor de aanpak kindermishandeling. Op verschillende gemeentelijke CJG websites in de regio zijn documenten over de aanpak kindermishandeling geplaatst voor beroepskrachten. De deelnemende organisaties in de CJG's in de regio werken met een risicotaxatieinstrument (bijv. LIRIK) om situaties goed in te kunnen schatten en de juiste vervolgstappen te ondernemen.

Regionale meldcode

De regio's in de provincie Noord-Holland hebben in 2010 gezamenlijk de website www.protocolkindermishandeling.nl gerealiseerd. Op deze website staat het handelingsprotocol en aanvullende informatie over signaleren, handelen, gespreksvoering e.d.. Het protocolkindermishandeling is leidend voor handelingsprotocollen in de regio Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer.

Regionaal handelingsprotocol

Convenant Zorgketen Huiselijk Geweld

In juni 2010 is het 'Convenant Zorgketen Huiselijk Geweld' gesloten in de veiligheidsregio Kennemerland (o.a. maatschappelijk werk, Politie, Bureau Jeugdzorg, Gemeentelijke Gezondheidsdienst, Geestelijke gezondheidszorg, de Raad voor de Kinderbescherming, Steunpunt Huiselijk Geweld, MEE en Jeugdriagg). Kindermishandeling is onderdeel van dit convenant. Doelstelling van het convenant is "een gemeenschappelijke aanpak van de zorgketen van huiselijk geweld (en kindermishandeling red.) te organiseren en te verankeren". In het convenant huiselijk geweld is afgesproken dat alle deelnemende instellingen het (vernieuwde) Noord-Hollandse instellingsprotocol kindermishandeling en huiselijk geweld volgen.

Verdere praktische samenwerkingsafspraken zijn gemaakt in een aantal uitvoeringsovereenkomsten die deel uitmaken van het convenant:

- Politie Kennemerland heeft een convenant gesloten met het Steunpunt Huiselijk geweld voor de informatie-uitwisseling in gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- InGeest heeft afspraken met Bureau Jeugdzorg over informatie-uitwisseling vastgelegd in een convenant;
- Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) heeft een convenant gesloten met het Steunpunt Huiselijk geweld om zorg te dragen dat gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling goed afgestemd worden;

- De Ambulancediensten Kennemerland hebben met Ziekenhuizen Kennemerland, Meld- en Informatiecentrum Kennemerland, Steunpunt Huiselijk Geweld en Advies en Meldpunt Kindermishandeling samenwerkingsafspraken gemaakt en een handelingsprotocol vastgelegd.

Convenant Zorgcoördinatie

Partijen die deel uitmaken van het 'Convenant Zorgcoördinatie in Zuid-Kennemerland' en het 'Convenant CJG in Midden-Kennemerland' werken volgens de afspraken over zorgcoördinatie. De kern van deze afspraken is dat op casusniveau altijd contact gezocht wordt met de andere betrokken organisaties om de geboden hulp en zorg op elkaar af te stemmen en afspraken te maken over samenwerking. Een zorgcoördinator wordt vervolgens aangewezen om deze afspraken te bewaken. Praktische uitwerkingen van deze convenanten staan in de documenten 'Zorgcoördinatie in de regio Zuid-Kennemerland' en 'Het CJG Midden-Kennemerland, samenwerken in de CJG Backoffice'.

Handelingsprotocol op instellingsniveau

Een groot aantal organisaties in de regio heeft een handelingsprotocol dat toegespitst is op de eigen organisatie, waaronder:

- Jeugdriagg;
- Kinder en Jeugd Traumacentrum;
- WSNS (samenwerkingsverband primair onderwijs Zuid-Kennemerland);
- GGD Kennemerland (4-19);
- Jeugdgezondheidszorg Kennemerland (0-4);
- Kontext;
- Socius;
- BJZ Agglomeratie Amsterdam;
- BJZ Noord-Holland;
- Haarlem Effect;
- Spaarne Ziekenhuis, Rode Kruis Ziekenhuis en Kennemergasthuis;
- Raad voor de Kinderbescherming;
- organisaties kinderopvang;
- peuterspeelzalen;
- Huisartsen;
- MEE Noordwest Holland;
- Woningbouwvereniging Elan en Pre Wonen;
- OCK Het Spalier;
- Ambulancedienst VKR;
- Lijn 5

Protocol voor woningcorporaties

Woningcorporatie Elan heeft een protocol kindermishandeling voor de eigen organisatie opgesteld en geïmplementeerd. Elan heeft bovendien een 10 stappenplan ontwikkeld voor belangstellende woningcorporaties om hetzelfde protocol in te voeren, een brochure samengesteld met het protocol en het stappenplan, en een communicatie- en publiciteitsplan opgesteld voor landelijke invoering. De landelijke koepelorganisatie voert een trekkersrol in het bekend maken van het protocol voor woningcorporaties.

Woningcorporatie Pre Wonen zal in het najaar van 2012 het handelingsprotocol invoeren, waarbij alle betrokken medewerkers worden getraind.

Ziekenhuizen/Spoedposten Huisartsen

Het Spaarne Ziekenhuis, het Rode Kruis Ziekenhuis en het Kennemergasthuis werken met een Sputovamo checklist om gevallen van kindermishandeling te signaleren.

Bij de ziekenhuizen zijn bovendien beslisbomen huiselijk geweld en kindermishandeling ingevoerd.

2.3 Regionale en multidisciplinaire samenwerking

Voor de aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld is het van groot belang dat alle betrokken organisaties met elkaar samenwerken en belangrijke informatie delen. Dat gebeurt door middel van de Verwijsindex (zie Preventie), maar ook door (regionale) afspraken te maken tussen organisaties en door regionale overlegstructuren op bestuurlijk, management en uitvoerend niveau. De ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Veiligheid en Justitie benadrukken¹ de regierol van de gemeenten in de samenwerking in de keten van organisaties die betrokken zijn bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Hieronder worden een aantal verschillende samenwerkingsverbanden besproken.

Politie en SHG/AMK

Tussen de Politie Kennemerland zijn goede structurele afspraken gemaakt over huiselijk geweld en kindermishandeling met het Steunpunt Huiselijk geweld en met het Advies en Meldpunt Kindermishandeling. Politie Kennemerland meldt gevallen waarin sprake is van huiselijk geweld aan het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en via Zorgmelding aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Bij de Politie Kennemerland is een functionaris kindermishandeling en huiselijk geweld ingesteld. Deze functionaris screent de dagrapporten van de politie op gevallen van kindermishandeling en huiselijk geweld en checkt of deze zijn gemeld bij het SHG en/of AMK. Via deze weg is het aantal meldingen bij het SHG en AMK in 2011 en 2012 aanzienlijk gestegen. Sinds 2011 is het aantal maandelijkse melding bij het AMK gestegen van 35 naar 70. Daarnaast vormt deze aandachtsfunctionaris een belangrijke schakel in de samenwerking van de politie met regionale partijen door aan te sluiten bij casusoverleggen en managementoverleggen over huiselijk geweld en kindermishandeling. De positie van de functionaris bij de Politie Kennemerland is nu kwetsbaar. Het is de vraag of deze aandachtsfunctionaris behouden blijft in de transitie van de politie naar de landelijke politie per januari 2013. Wanneer deze aandachtsfunctionaris weg zou vallen zou dit ernstige consequenties hebben voor de regionale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Het SHG stemt meldingen af met het AMK om te checken of meldingen goed zijn doorgekomen. Aandachtspunt bij Politie Kennemerland is om agenten blijvend te wijzen op de noodzaak om dagrapporten te coderen met huiselijk geweld en/of kindermishandeling, en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling goed door te zetten naar het SHG en/of het AMK.

AMK/BJZ en de RvdK

Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) heeft met Bureau Jeugdzorg en de Raad van de Kinderbescherming via het overleg "Beter Beschermd" casusoverleg en afstemming over lopende zaken.

Veiligheidshuis

In het veiligheidshuis vindt wekelijks een multidisciplinair casusoverleg plaats over huiselijk geweld zaken. Deelnemende partijen zijn: Bureau Jeugdzorg, Advies en Meldpunt Kindermishandeling, Openbaar Ministerie, de Raad van de Kinderbescherming, Politie Kennemerland, Palier, Reclassering, Palier, Steunpunt Huiselijk geweld en Slachtofferhulp.

Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling

In november 2011 is het Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling (MDCK) gestart, deze is onderdeel van de Academische Werkplaats Kindermishandeling (zie par. 2.4). De kern hiervan is een multidisciplinair casusoverleg met als deelnemende partijen:

- Bureau Jeugdzorg Noord Holland (AMK en Jeugdbescherming);

¹ *Kinderen Veilig, Actieplan aanpak kindermishandeling 2012-2016*, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Ministerie van Veiligheid en Justitie, Den Haag 2011.

- Steunpunt Huiselijk Geweld (Kontext);
- MEE Noord West Holland;
- De Waag;
- Openbaar Ministerie, Arrondissementsparket Haarlem;
- Politie Kennemerland;
- Kinder- en Jeugdtraumacentrum;
- OCK het Spalier;
- Raad voor de Kinderbescherming;
- Spaarne Ziekenhuis;
- Kennemer Gasthuis;
- GGZinGeest.

Het doel van het MDCK is integrale samenwerking van alle partijen die bij gevallen van kindermishandeling betrokken zijn. Het einddoel is een MDC-K waarin medewerkers uit de Jeugdzorg en de JeugdGGZ, de medische sector, politie en justitie met veel inzet en deskundigheid op het gebied van kindermishandeling in één gebouw met elkaar samen werken.

De ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en van Veiligheid en Justitie benadrukken in hun actieplan² het belang van een multidisciplinaire aanpak om de effectiviteit van het ingrijpen bij kindermishandeling te vergroten. De gemeente Haarlem heeft een ondersteunende rol, neemt deel aan het managementoverleg van het MDCK en draagt o.a. bij door te proberen knelpunten in beleid en samenwerking op te lossen.

2.4 Scholing/Deskundigheidsbevordering

Om beroepskrachten goed in staat te stellen om gevallen van kindermishandeling en huiselijk geweld te signaleren is het van belang dat zij goed getraind worden in wat kindermishandeling en huiselijk geweld is en wat risico's en signalen zijn. Bovendien is het van belang dat beroepskrachten goed getraind worden in hoe zij volgens de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen handelen. Centrumgemeente Haarlem heeft voor deze trainingen en deskundigheidsbevordering budget gereserveerd uit de decentralisatie-uitkering Huiselijk geweld van het ministerie van VWS. Het ministerie van VWS heeft in 2011 bovendien een laatste eenmalige decentralisatie-uitkering van € 50.000,- voor de regionale aanpak kindermishandeling uitgekeerd. Dit bedrag is in 2011 en 2012 ingezet voor het regionaal scholingsaanbod. Hieronder staan de ondernomen stappen op het gebied van scholing en het regionale aanbod van scholing vanuit de centrumgemeente Haarlem.

Regionaal Scholingsplan

Een regionaal scholingsplan is gerealiseerd. Hierin staat opgenomen welke competenties per beroepsgroep en organisatie nodig zijn en wat het regionaal scholingsaanbod is. Dit scholingsplan is verspreid onder organisaties in de regio.

Aanbod Trainingen Kindermishandeling en Huiselijk geweld

In de regio zijn trainingen door de centrumgemeente Haarlem aangeboden:

- Voor primair onderwijs in Zuid-Kennemerland is in 2011 de training Signaleren en Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld gegeven. Daarbij zijn ook trainingen Gespreksvaardigheden Kindermishandeling gegeven. Deze zijn uitgevoerd door Stade Advies;
- Voor het primair onderwijs in Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer wordt de workshop Signaleren en Meldcode kindermishandeling aangeboden. Deze trainingen worden uitgevoerd door het Kinder en Jeugd Traumacentrum in samenwerking met het Advies en Meldpunt Kindermishandeling;

² idem

- Voor alle betrokken organisaties in de regio worden Trainingen Huiselijk geweld en Kindermishandeling (basis- en verdiepingstraining) aangeboden. Deze trainingen worden uitgevoerd door MoetD;
- In samenwerking met Sportsupport zijn trainingen en voorlichtingen gerealiseerd aan sportverenigingen in de regio.

Tot en met 2012 zijn deze trainingen kosteloos aangeboden vanuit incidentele middelen vanuit huiselijk geweld en RAAK. Voor 2013 dient nog besluitvorming plaats te vinden over het al dan niet kosteloos aanbieden van deze trainingen.

Netwerk Aandachtsfunctionarissen kindermishandeling en huiselijk geweld

Het Netwerk Aandachtsfunctionarissen (AF) kindermishandeling en huiselijk geweld is in 2011 gerealiseerd. In de regio zijn reeds 160 aandachtsfunctionarissen actief.

Het Noord-Hollands Trainings Collectief heeft in 2011 een aantal trainingen verzorgd voor de aandachtsfunctionarissen. In 2012 zijn ook een aantal trainingen voor aandachtsfunctionarissen gegeven.

Doel van het Netwerk Aandachtsfunctionarissen is om:

- 2x per jaar ervaringen uit te wisselen;
- samenwerking te stimuleren tussen organisaties op het gebied van kindermishandeling;
- de deskundigheid van de aandachtsfunctionarissen te bevorderen;
- Te zorgen dat alle betrokken organisaties goede handelingsprotocollen hebben ingevoerd;
- Te zorgen dat het onderwerp kindermishandeling en huiselijk geweld bij alle betrokken organisaties structureel aandacht krijgt.
- Het achterhalen van signalen en knelpunten in het hulpverleningsaanbod en de ketensamenwerking in de betreffende organisaties zodat deze ingebracht kunnen worden binnen de regionale stuurgroep Huiselijk Geweld en kindermishandeling.

Op 3 mei 2012 is de eerste bijeenkomst voor het netwerk aandachtsfunctionarissen geweest.

Op 15 oktober 2012 heeft de tweede bijeenkomst voor het Netwerk Aandachtsfunctionarissen plaatsgevonden.

Centra voor Jeugd en Gezin

Medewerkers bij twee van de CJG's zijn aan de hand van het RAAK spel voorgelicht over kindermishandeling. De overige CJG's zullen deze voorlichting nog krijgen.

Huisartsen

Het AMK en het SHG hebben in opdracht van de gemeente (in samenwerking met ZonH) 9 minuten spreekuurbezoeken gedaan aan 2/3 van de huisartsen in de regio. Eind 2011 zijn bijna alle huisartsen in de regio via dit bezoek voorgelicht over kindermishandeling en huiselijk geweld en over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Eind 2012 zal tijdens de bijscholing van huisartsen in het kader van de spoedposten van de ziekenhuizen een workshop gegeven worden over signaleren en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Academische Werkplaats Kindermishandeling

De Jeugdriagg/KJTC heeft in samenwerking met de VU de Academische Werkplaats Kindermishandeling (AWK) opgezet. Deze AWK loopt van 2011 tot en met 2014.

Doelstellingen van de AWK zijn om:

- een Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling (MDCK) op te zetten waardoor in de hulpverlening bij kindermishandeling beter en sneller samengewerkt wordt (gerealiseerd in november 2011);
- onderzoek te doen naar de effectiviteit van dit MDCK t.o.v. huidige werkwijze
- onderzoek te doen naar behandeling (door KJTC) van trauma's t.g.v. kindermishandeling;
- kennis over goede werkwijzen en behandelingen te verspreiden in de regio.

De Haarlemse wethouder Van der Hoek met de portefeuille aanpak Huiselijk geweld en Kindermishandeling neemt deel in de stuurgroep van de Academische Werkplaats Kindermishandeling.

Signs of Safety

Signs of Safety is een bewezen effectieve methodiek in de hulpverlening aan gezinnen bij gevallen van kindermishandeling. De methodiek ondersteunt gezinnen in het maken van een veiligheidsplan en zorgt dat de kracht en de zelfstandigheid van het gezin en hun netwerk ingezet wordt en behouden blijft. Het Kinder en Jeugd Trauma Centrum biedt trainingen voor de methodiek Signs of Safety aan hulpverleners. Ook binnen Bureau Jeugdzorg worden trainingen voor de methodiek Signs of Safety aangeboden. Een groot deel van de medewerkers bij Bureau Jeugdzorg regio Midden- en Zuid-Kennemerland is reeds getraind in de methodiek Signs of Safety.

3. IN UITVOERING/ONTWIKKELING

De komende jaren zal, onder andere door nieuwe wetgeving, veel veranderen op het gebied van jeugd en daarmee ook op het gebied van de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Hieronder worden een aantal van deze veranderingen beschreven met daarbij de inspanningen van de gemeente.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De wet “verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” zal waarschijnlijk per 1 juli 2013 in werking treden. Alle organisaties in de sectoren Justitie, Politie, Onderwijs, Leerplicht, Kinderopvang, Peuterspeelzalen, Gezondheidszorg, Geestelijke gezondheidszorg, Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdzorg zijn dan verplicht een meldcode huiselijk geweld in te voeren en te zorgen dat al het personeel in staat is (m.a.w. getraind is) om te handelen volgens de meldcode bij signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor implementatie en hantering van de meldcode bij leerplicht en bij de GGD. Daarnaast worden gemeenten verantwoordelijk voor het toezien op de implementatie en hantering van de meldcode bij organisaties in de sector maatschappelijke ondersteuning. De inspecties op de Gezondheidszorg, Jeugdzorg, Onderwijs etc. zijn verantwoordelijk voor het toezicht op implementatie van de meldcode in de respectievelijke sectoren.

Transitie van de Jeugdzorg

In het conceptwetsvoorstel Jeugdwet (ingangsdatum gepland 01-01-2015) staat dat de gemeente in het nieuwe stelsel de verantwoordelijkheid krijgt zorg te dragen voor de beschikbaarheid van jeugdhulp en van de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Deze verantwoordelijkheid omvat het verzorgen van een positief opvoeden- en opgroei-klimaat, preventie en vroegsignalering, tot en met de zware gespecialiseerde zorg en hulp in het gedwongen kader. In het nieuwe stelsel ligt de nadruk op het versterken van het probleemoplossend vermogen, het bevorderen van de opvoedcapaciteiten, preventieve en vroege signalering, tijdige en juiste jeugdhulp op maat en effectieve en efficiënte samenwerking rond gezinnen. Dit sluit naadloos aan bij de doelstellingen van de regionale aanpak kindermishandeling. De concept-Jeugdwet geeft dan ook aan dat voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling voortgebouwd kan worden op de fundamenten die de afgelopen jaren gelegd zijn met de regionale aanpak kindermishandeling en de regionale aanpak van huiselijk geweld. De functie van centrumgemeenten per regio voor de aanpak kindermishandeling zal met de nieuwe wetgeving waarschijnlijk opgeheven worden. In de transitie van de jeugdzorg en de andere transities in het sociaal domein zal bekeken worden hoe de regiogemeenten met elkaar de aanpak kindermishandeling (en huiselijk geweld) regionaal vorm gaan geven.

Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (MHK)

In het concept van de nieuwe Jeugdwet staat het voornemen om het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk geweld (SHG) samen te voegen tot het Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (MHK). De gemeente voert ter voorbereiding hierop gesprekken met Bureau Jeugdzorg (uitvoerder van het AMK) en Kontext (uitvoerder van het SHG).

Regionale en multidisciplinaire samenwerking

In het conceptwetsvoorstel Jeugdwet staat dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de effectieve en efficiënte samenwerking rond gezinnen. De gemeente Haarlem zal zich blijven inzetten om de samenwerking tussen de organisaties in de regio te verbeteren en knelpunten in de samenwerking op te lossen. Belangrijke samenwerkingsverbanden hierbij zijn onder andere het Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling, de samenwerking tussen het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk geweld en de

Politie Kennemerland, het Veiligheidshuis en de Centra voor Jeugd en Gezin. De convenanten over de Verwijsindex, Zorgcoördinatie, Huiselijk geweld en kindermishandeling, en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) zijn daarbij belangrijke middelen om de samenwerking tussen alle betrokken organisaties te bevorderen.

4. CONCLUSIE

De regio Midden- en Zuid-Kennemerland heeft belangrijke resultaten behaald in de Regionale Aanpak Kindermishandeling (RAAK). Op het gebied van preventie van kindermishandeling, interventie van kindermishandeling, (regionale) samenwerking en scholing en deskundigheidsbevordering zijn grote stappen gemaakt. Centrumgemeente Haarlem blijft zich inzetten om op bovengenoemde gebieden een gedegen aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld te realiseren. Omdat er veel overlap is tussen kindermishandeling en huiselijk geweld kiest het college voor een integrale aanpak waarin de verschillende afdelingen zoveel mogelijk gezamenlijk beleid opstellen. Per 2013 worden beide aanpakken geïntegreerd en volledig belegd bij de beleidsadviseur Huiselijk geweld en kindermishandeling bij de afdeling Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg.

Bij de transitie naar de landelijke Politie is het van belang dat de aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en kindermishandeling behouden blijft. Deze aandachtsfunctionaris controleert de dagrapporten van politieagenten op gevallen van kindermishandeling en huiselijk geweld die nog niet gemeld zijn bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en/of het Steunpunt Huiselijk geweld (SHG). Een belangrijk aantal meldingen komt zo alsnog bij het AMK en/of SHG terecht.

Een belangrijke ontwikkeling in deze regio is het Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling. De gemeente Haarlem is ervan overtuigd dat hiermee goede stappen gezet kunnen worden in de samenwerking tussen organisaties en beroepskrachten in de regio die betrokken zijn bij gevallen van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Centrumgemeente Haarlem en de regiogemeenten zijn in afwachting van de wettelijke Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling om de organisaties in de regio nog beter te kunnen wijzen op de noodzaak en het belang van goede handelingsprotocollen en goed getrainde beroepskrachten. Vooruitlopend op deze wetgeving heeft een groot aantal organisaties de meldcode reeds ingevoerd en zijn vele beroepskrachten getraind.

Met de transitie van de jeugdzorg krijgen gemeenten de verantwoordelijkheid voor jeugdhulp, kindbescherming en jeugdreclassering. Deze verantwoordelijkheid omvat het gehele spectrum van preventie tot gedwongen hulp. Hierdoor wordt ook de verantwoordelijkheid van de gemeente in de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld vergroot.